

δπλίτας καὶ πᾶν τὸ σωματοφυλάκων γένος ἀποσειςά-
μενος, τῷ δὲ τοῦ θεοῦ φόβῳ κατημφιεσμένος τῶν τε
πιστῶν ἔταιρων τοῖς εὔνουστάτοις περιεστοιχισμένος.
XLIV, 3 εἰθ' ὅσους μὲν ἐώρα τῇ κρείττονι γνώμῃ πει-
θηνίους πρὸς εὐσταθή τε καὶ δόμογνώμονα παρεσκευα-
μένους τρόπον, εὖ μάλα τούτους ἀπεδέχετο, χαίροντα
δεικνὺς ἔαυτὸν τῇ κοινῇ πάντων δμονοίᾳ, τοὺς δ' ἀ-
πειθῶς ἔχοντας ἀπεστρέφετο.

XLV, 1 Ἡδη δέ τινας καὶ κατ' αὐτοῦ τραχυνομέ-
νους ἔφερεν ἀνεξικάκως, ἡρεμαίᾳ καὶ πραείᾳ φωνῇ
σωφρονεῖν ἄλλὰ μὴ στασιάζειν τούτοις ἐγκελευσόμενος.
τούτων δ' οἱ μὲν ἀπηλλάττοντο καταιδούμενοι τὰς
παραινέεις, τοὺς δ' ἀνιάτως πρὸς σώφρονα λογισμὸν
ἔχοντας τῷ θεῷ παραδιδοὺς ἡφίει, μηδὲν μηδαμῶς αὐ-
τὸς κατά τινος λυπηρὸν διανοούμενος.

XLV, 2 Ἐνθεν εἰκότως τοὺς ἐπὶ τῆς "Αφρων χώρας
διαστασιάζοντας εἰς τοσοῦτον συνέβαινεν ἐπιτριβῆς ἐ-
λαύνειν ὡς καὶ τολμηροῖς τιциν ἐγχειρεῖν, πονηροῦ
τινος ὡς ἔοικε δαίμονος βασκαίνοντος τῇ τῶν πα-
ρόντων ἀγαθῶν ἀφθονίᾳ παρορμῶντός τ' εἰς ἀτόπους
πράξεις τοὺς ἄνδρας, ὡς ἀν κινήσειε κατ' αὐτῶν τὸν
βασιλέως θυμόν. **XLV, 3** οὐ μὴν προύχωρει τῷ φθόνῳ,
γέλωτα τιθεμένου βασιλέως τὰ πραττόμενα καὶ τὴν
ἐκ τοῦ πονηροῦ κίνησιν συνιέναι φάσκοντος μὴ γὰρ
σωφρονούντων εἶναι ἀνδρῶν τὰ τολμώμενα ἄλλ' ἦ-

πάντῃ παρακοπτόντων ἢ ὑπὸ τοῦ πονηροῦ δαίμονος οἰστρουμένων, οὖς ἐλεεῖσθαι μᾶλλον ἢ κολάζεσθαι χρήναι· αὐτὸν δὲ κατὰ μηδένα τρόπον ζημιοῦσθαι πρὸς τῆς τῶν ἀφραινόντων μανίας, ἢ ὅσον τὸ συμπαθεῖν αὐτοῖς ὑπερβολῇ φιλανθρωπίας.

XLVI Ὡδε μὲν οὖν τὸν τῶν ἀπάντων ἔφορον θεὸν διὰ πάσης βασιλεὺς θεραπεύων πράξεως ἁτρυτον¹ ἐποιεῖτο τὴν τῶν ἐκκλησιῶν αὐτοῦ πρόνοιαν. θεὸς δ' αὐτὸν ἀμειβόμενος πάντα γένη βαρβάρων τοῖς αὐτοῦ καθυπέταττε ποσίν, ώς πάντῃ καὶ πανταχοῦ τρόπαια κατ' ἔχθρῶν ἐγείρειν, νικητήν τ' αὐτὸν παρὰ τοῖς πάσιν ἀνεκήρυττεν ἐπίφοβόν τε ἔχθροῖς καὶ πολεμίοις καθίστη, οὐκ ὅντα τὴν φύσιν τοιοῦτον ἡμερώτατον δὲ καὶ πραότατον καὶ φιλανθρωπότατον εἴ τις πώποτε καὶ ἄλλος.²

XLVII, 1 Ἐν τούτοις δ' ὅντι αὐτῷ μηχανήν θανάτου συρράπτων ἀλοὺς τῶν τὴν ἀρχὴν ἀποθεμένων ὁ δεύτερος αἰσχίστῳ καταστρέφει θανάτῳ. ἁπρώτου¹ δὲ τούτου τὰς ἐπὶ τιμῇ γραφὰς ἀνδριάντας τε καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα ἐπ' ἀναθέσει τιμῆς νενόμιστο πανταχοῦ γῆς ώς ἀνοσίου καὶ δυσσεβοῦς καθήρουν. **XLVII, 2** εἶτα δὲ καὶ μετὰ τοῦτον τῶν πρὸς γένους ἔτεροι κρυφίους αὐτῷ συρράπτοντες ἐπιβουλὰς ἡλίσκοντο, παραδόξως τοῦ θεοῦ

τὰς τούτων ἀπάντων βουλὰς τῷ αὐτῷ θεράποντι διὰ φασμάτων ἐκκαλύπτοντος. **XLVII, 3** καὶ γὰρ δὴ καὶ θεοφανείας αὐτὸν πολλάκις ἡξίου, παραδοξότατα θείας ὄψεως ἐπιφαινομένης αὐτῷ παντοίας τε παρεχούσης πραγμάτων ἔσεσθαι μελλόντων προγνώσεις. Τὰ μὲν οὖν ἐκ θεοῦ χάριτος ἀδιήγητα θαύματα οὐδ' ἔστι λόγῳ περιλαβεῖν δυνατόν, ὅσα περ θεὸς αὐτὸς τῷ αὐτῷ θεράποντι παρέχειν ἡξίου. **XLVII, 4** οἵτις δὴ πεφραγμένος ἐν ἀσφαλεῖ λοιπὸν τὴν ζωὴν διῆγε, χαίρων μὲν ἐπὶ τῇ τῶν ἀρχομένων εὔνοίᾳ, χαίρων δὲ καὶ ἐφ' οἷς τοὺς ὑπ' αὐτὸν πάντας εὔθυμον διατελοῦντας ἐώρα βίον, ὑπερβαλλόντως δ' ἐνευφραγμόμενος τῇ τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ θεοῦ φαιδρότητι.

XLVIII Οὕτω δ' ἔχοντι δεκαετής αὐτῷ τῆς βασιλείας ἡνύετο χρόνος· ἐφ' ᾧ δὴ πανδῆμος ἐκτελῶν ἔορτὰς τῷ πάντων βασιλεῖ θεῷ εὐχαρίστους εὐχὰς ὥσπερ τινὰς ἀπύρους καὶ ἀκάπνους θυσίας ἀνεπέμπετο. ἀλλ' ἐπὶ μὲν τούτοις χαίρων διετέλει, οὐ μὴν καὶ ἐφ' οἷς ἀκοῇ περὶ τῶν κατὰ τὴν ἐώαν τρυχομένων ἐθνῶν ἐπυνθάνετο.

XLIX, 1 Δεινὸς γάρ τις αὐτῷ κάνταῦθα τῇ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τοῖς τε λοιποῖς ἐπαρχιώταις ἐφεδρεύειν ἀπηγγέλλετο θήρ, τοῦ πονηροῦ δαιμονος ὥσπερ ἀμιλλωμένου τοῖς παρὰ τῷ θεοφιλεῖ πραττομένοις τάναντία κατεργάζεσθαι, ὡς δοκεῖν τὴν σύμπασαν ὑπὸ Ρωμαίοις ἀρχὴν δυσὶ τμήμασιν ἀποληφθεῖσαν ἐοικέναι νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ, σκότους μὲν τοῖς

τὴν ἔώαν λαχοῦσιν ἐπιπολάζοντος, ἡμέρας δὲ τηλαυγεστάτης τοῖς τῆς θατέρας μοίρας οἰκήτορει καταλαμπούσης· **XLIX**, 2 οἵ μυρίων ἀγαθῶν ἐκ θεοῦ πρτανευομένων, οὐκ ἦν τῷ μισοκάλῳ φθόνῳ φορητὴ ἡ τῶν γινομένων θέα, ὥσπερ οὖν οὐδὲ τῷ θάτερον μέρος τῆς οἰκουμένης καταπονοῦντι τυράννῳ, ὃς εὖ φερομένης τῆς ἀρχῆς αὐτῷ Κωνσταντίνου τε τοσούτου βασιλέως ἐπιγαμβρίας ἡξιωμένος, μιμήσεως μὲν τοῦ θεοφιλοῦ ἀπελιμπάνετο, τῆς δὲ τῶν δυσσεβῶν προαιρέσεως ἐζήλου τὴν κακοτροπίαν, καὶ ὡν τοῦ βίου τὴν καταστροφὴν ἐπείδεν αὐτοῖς ὄφθαλμοῖς, τούτων ἔπειθαι τῇ γνώμῃ μᾶλλον ἢ ταῖς τοῦ κρείττονος φιλικαῖς δεξιαῖς ἐπειράτο.

L, 1 Πόλεμον δ' οὖν ἄσπονδον πρὸς τὸν εὐεργέτην αἱρεται, οὐ φιλικῶν νόμων οὐχ ὁρκωμοσιῶν οὐ συγγενείας οὐ συνθηκῶν μνήμην ἐν διανοίᾳ λαμβάνων. ~~δ~~ μὲν γὰρ φιλανθρωπότατος εὔνοίας αὐτῷ παρέχων ἀληθοῦς ~~σύμβολα~~, τῆς ἐκ πατέρων συγγενείας βασιλικοῦ τ' ἀνέκαθεν αἴματος κοινωνὸν γενέσθαι ἡξίου γάμῳ τὴν ἀδελφὴν ~~συνάψας~~, τῆς τε κατὰ πάντων ἀπολαύειν ἀρχῆς τῶν τὴν ἔώαν λαχόντων παρεῖχε τὴν ἔξουσίαν, δὲ τούτοις ~~τάνακτία~~ γινώσκων παντοίας κατὰ τοῦ κρείττονος μηχανὰς ~~συνεκενάζετο~~ ἄλλοτ' ἄλλους ἐπινοῶν ~~ἐπιβουλῆς~~ τρόπους, ως ἂν κακοῖς τὸν εὐεργέτην ἀμείψοιτο. **L, 2** καὶ τὰ μὲν πρῶτα φιλίαν ὑποκρινόμενος δόλῳ καὶ ἀπάτῃ πάντ' ἔπραττεν, ἐφ' οἷς ἔτόλμα λήσεσθαι ἐλπίζων, τῷ δὲ ὁ αὐτοῦ θεὸς τὰς